

Tjänsteutlåtande

Styrelsen 2024-03-25

Ärendenummer GSHAB-2024-00026

Handläggare: Mats Boogh, bolagsansvarig

Telefon: 031-368 54 55

E-post: mats.boogh@gshab.goteborg.se

Återrapportering från ägardialog 2023 med Göteborg Energi AB rörande åtgärdsplan för lönsamhet i fjärrvärmeverksamheten

Förslag till beslut

I styrelsen för Göteborgs Stadshus AB:

Återrapportering från Göteborg Energi AB rörande åtgärdsplan för lönsamhet i fjärrvärmeverksamheten, enligt tjänsteutlåtandets bilaga 2, antecknas.

Sammanfattning

Styrelsen i Göteborg Energi AB beslutade 2023-12-07 om återrapportering från ägardialog 2023 med Göteborgs Stadshus AB rörande åtgärdsplan för lönsamhet i fjärrvärmeverksamheten.

Av åtgärdsplanen, som enligt Stadshus bedömning får ses som mycket översiktlig och endast sträcker sig till och med 2026, framgår att det parallellt bedrivs ett arbete med fördjupade scenarioanalyser för fjärrvärmeverksamhetens omställning och framtida utveckling. I dessa scenarioanalyser, vilka utförts på uppdrag av kommunfullmäktige och beslutats av styrelsen i Göteborg Energi AB 2024-02-08 § 23, har bolaget utvecklat och fördjupat analysen av vilka utmaningar som verksamheten har att hantera. Analysen tydliggör att det framåt föreligger en målkonflikt mellan investeringar och risknivå i fjärrvärmesystemet, konkurrenskraftigt pris och fjärrvärmeverksamhetens förmåga att framåt generera avkastning/resultat i enlighet med fastställda avkastningskrav.

Bedömning ur ekonomisk, ekologisk och social dimension

Bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån dessa dimensioner.

Bilagor

1. Protokollsutdrag från Göteborg Energi AB, 2023-12-07 § 18
2. Beslutsunderlag från Göteborg Energi AB, Diarienummer 10-2023-1918

Ärendet

Ärendet utgör uppföljning till Stadshus efter genomförd ägardialog 2023 och omfattar återrapportering från Göteborg Energi AB av åtgärdsplan för lönsamhet i fjärrvärmeverksamheten.

Beskrivning av ärendet

Göteborgs Stadshus AB efterfrågade efter ägardialogen med styrelsen i Göteborg Energi AB i juni 2023 fördjupad information om bolagets plan för att återställa resultatet och lönsamheten i fjärrvärmeverksamheten.

Styrelsen i Göteborg Energi AB beslutade 2023-12-07 om en återrapportering till Göteborg Stadshus AB.

Bolaget anger som främsta orsak till att fjärrvärmens resultat kraftigt försämrats de senaste tre åren den globala energikrisen som drivit upp bränslekostnaderna för produktionen. Göteborg Energis produktionsmix konstateras ha ett beroende av naturgas där priset varit extra högt.

Enligt åtgärdsplanen avses åtgärder inom följande områden att genomföras i syfte att förbättra resultatet:

- Flera nya produktionsanläggningar baserade på biobränslen och värmeåtervinning kommer att minska produktionskostnaderna. Otillgängligheter i produktion minskas samtidigt som anläggningsparken föryngras.
- Verksamhetskostnaderna effektiviseras.
- Fjärrvärmepriset höjs på ett välavvägt och ansvarsfullt sätt, så att en skälig vinst kan uppnås samtidigt som produktens konkurrenskraft värnas.

Av bifogad åtgärdsplan från Göteborg Energi, som enligt Stadshus bedömning får ses som mycket översiktlig och endast sträcker sig till och med 2026, framgår att det parallellt bedrivs ett arbete med fördjupade scenarioanalyser för fjärrvärmeverksamhetens omställning och framtida utveckling. I dessa scenarioanalyser, vilka utförts på uppdrag av kommunfullmäktige och beslutats av styrelsen i Göteborg Energi AB 2024-02-08 § 23, har bolaget utvecklat och fördjupat analysen av vilka utmaningar som verksamheten har att hantera. Analysen tydliggör att det framåt föreligger en målkonflikt mellan investeringar och risknivå i fjärrvärmesystemet, konkurrenskraftigt pris och fjärrvärmeverksamhetens förmåga att framåt generera avkastning/resultat i enlighet med fastställda avkastningskrav.

Eva Hessman

Vd, Göteborgs Stadshus AB

STYRELSEPROTOKOLL

Bolag: Göteborg Energi AB
Protokollsnr. 2023/10
Dag: 2023-12-07 **Tid:** 10.00 – 16.55
Plats: Johan Willins Gata 3, rum Hammarkullen

Närvarande:**Ledamöter**

Gunnar Westerling, ordförande
Johan Gente, *t.o.m. p 16*
Valter Mutt
Anders Åkvist
Nicklas Attefjord, 1:e vice ordförande
Mats Rahmberg, 2:e vice ordförande
Per Eric Trulsson
Ellinor Karlsson, *t.o.m. p 27*

Suppleanter

Mattias Henriksson, *tjänstgör*
Adli Abouzeedan, *fr.o.m. p 8, tjänstgör fr.o.m. p 17*
Abo Moradi, *t.o.m. p 27*
Eduard Constantin Neagoe, *t.o.m. p 21*

Personalrepresentanter

Helena Grunditz, SACO
Ulf Berndtsson, Vision
Björn Sighed, Vision

Övriga närvarande

Christopher Lindén, *t.o.m. p 26*
Hedvig Aspenberg, *p 7*
Charlotta Lindahl, *p 16*
Daniel Eklund, *pp 16, 25*
Marie Jacobsson, *p 17*
Malin Flysjö, *pp 17, 26*
Daniel Stridsman, *pp 18, 22*
Annsofie Rajgård, *pp 19-22*
Emil Andersson, *p 22*
Christofer Åslund, *p 23*
Sebastian Bergvall, *p 28*
Pia Areblad, BRG, *p 28*

Frånvarande:**Frånvarande**

Fadila Bajraktarevic
Henrik Sjöstrand
Amalia Rud Pedersen

VD

Per-Anders Gustafsson

Ekonomidirektör

Anna-Karin Jernberg, *t.o.m. p 26*

Protokollförare

Anna Maria Dermark Dunér

Diarienummer:
10-2023-1918Ärende:
18. **Åtgärdsplan för lönsamhet i fjärrvärmeverksamheten**

Handlingen har varit på förhand utsänd och anses föredragen.

Styrelsen diskuterar.

Styrelsen beslutar att

1. Godkänna åtgärdsplan för lönsamhet i fjärrvärmeverksamheten.

Rätt utdraget i tjänsten intygar

Ann-Jeanette Pihlström

Beslutsunderlag
Datum: 2023-12-07
Diarienummer: 10-2023-1918

Handläggare:
Christofer Åslund, Samuel Røjås, Paul Westerberg
Telefon: 031-62 60 00
E-post: fornamn.efternamn@goteborgenergi.se

Åtgärdsplan för lönsamhet i fjärrvärmeverksamheten

Förslag till beslut

I styrelsen för Göteborg Energi AB:

Jag föreslår att styrelsen beslutar att

1. Godkänna åtgärdsplan för lönsamhet i fjärrvärmeverksamheten.

Sammanfattning

Göteborgs Stadshus har efter ägardialogen i juni efterlyst fördjupad information om vilken plan Göteborg Energi har för att återställa resultat och lönsamhet i fjärrvärmeverksamheten. De främsta orsakerna till att fjärrvärmens resultat kraftigt försämrats de senaste tre åren är den globala energikrisen som drivit upp bränslekostnaderna för produktionen. Göteborg Energis produktionsmix har ett beroende av naturgas där priset varit extra högt. Framåt genomförs ett antal åtgärder i syfte att förbättra resultatet:

- Flera nya produktionsanläggningar baserade på biobränslen och värmeåtervinning kommer att minska produktionskostnaderna. Otillgängligheter i produktion minskas samtidigt med en förnygrad anläggningspark.
- Verksamhetskostnaderna effektiviseras.
- Fjärrvärmepriiset höjs på ett välavvägt och ansvarsfullt sätt, så att en skälig vinst kan uppnås samtidigt som produktens konkurrenskraft värnas.

Efter att den enskilt största åtgärden, uppförande av biopannan vid Rya kraftvärmeverk, driftsätts till år 2026, väntas fjärrvärmeresultatet överstiga 700 mkr och räntabiliteten på totalt kapital (Rt) prognosticeras till 9,6%, vilket är inom avkastningsmålet om 8-10% över en femårsperiod. Stora nyinvesteringar i fjärrvärmeproduktionen, jämte löpande reinvesteringar i befintlig anläggningspark, gör att balansräkningen ökar. Detta medför att Rt-måttet hålls tillbaka även om resultatnivåerna väntas öka till historiskt höga nivåer.

Bilagor

Inga bilagor.

Ärendet

Bakgrund

Efter genomförd ägardialog i juni 2023 efterlyser Göteborgs Stadshus fördjupad information som underlag för fortsatt dialog om fjärrvärmeverksamheten. I protokollet från ägardialogen beskrivs att:

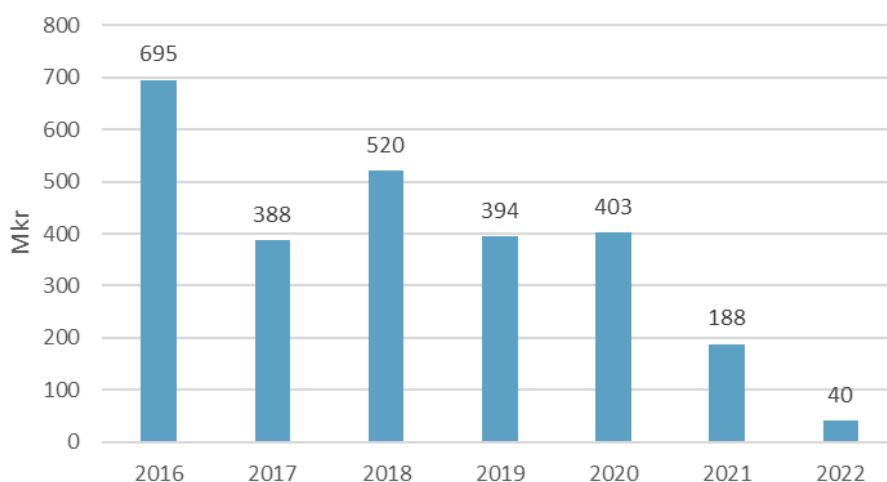
Styrelsen i Göteborg Energi AB informerar under dialogen om investeringar som planeras i syfte att återställa branschmässigt resultat och lönsamhet i fjärrvärmeverksamheten. Dessutom informeras om att det också krävs prishöjningar och effektiviseringar i verksamheten. Bolaget ombeds återkomma under hösten 2023 med fördjupad information om vilken plan bolaget har i syfte att återställa resultat och lönsamhet i fjärrvärmeverksamheten.

Detta ärende utgör Göteborg Energis återrapportering av uppdraget. Redovisningen utgår från bolagets nya Affärsplan för åren 2024-2026 som skall styrelsebehandlas den 7 december 2023.

Historiskt resultat

Fjärrvärmens lönsamhet har de senaste tre åren försämrats i förhållande till historiska nivåer, se Figur 1. Orsakerna till detta är flera:

- I aug 2019 avskaffades skatteundantaget för fossil kraftvärme vilket medförde att produktionskostnaderna för Rya kraftvärmeverk steg kraftigt. Kostnadsökningen fick dock, beroende på varmt väder, märkbart genomslag först under vintern 2020/2021.
- Under hösten 2021 steg sedan naturgaspriserna kraftigt då Ryssland successivt ströp gasleveranserna till Europa. I december 2021, då Rya hetvattencentral var otillgänglig på grund av pannbyte, krävdes under kallperioden omfattande drift i Rya kraftvärmeverk, till mycket höga bränslekostnader.
- Under 2022 startade kriget i Ukraina, vilket orsakat ihållande osäkerhet om brist på bränslemarknaderna med upptrissade priser som följd. Gasbristen i Europa ledde också till att Göteborg Energi, efter reglering från Energimyndigheten, behövde anpassa produktionsanläggningar för oljedrift samt öka mängden olja i lagren för att minska risken för leveransstörningar.

Figur 1. Historiskt resultat efter finans för fjärrvärmeverksamheten

- Under 2023 har gas- och elpriserna stabiliserats något, men energiunderskottet i Europa har, i kombination med den svaga kronkursen, spridit prisuppgången till övriga bränslen för fjärrvärmeproduktion. Historiskt stabila bränslen som flis och pellets har under året ökat med omkring 100%.

Sammantaget har det förändrade geopolitiska landskapet och dess konsekvenser på bränslemarknaderna lett till att Göteborg Energis bränsle- och skattekostnader för fjärrvärmeproduktion nästan har fördubblats jämfört med tidigare.

Nuläge

Arbetet med att förbättra resultatet sker inom tre områden; produktionskostnader, verksamhetskostnader samt prisjusteringar.

Produktionskostnader

I nuläget är bränslekostnadssituationen bättre än under 2021 och 2022 men då Göteborg Energis produktion fortfarande har ett relativt stort gasberoende så kvarstår en känslighet för störningar som kan uppstå i äldre anläggningar eller hos våra värmeleverantörer. Ett antal viktiga anläggningsprojekt drivs i syfte att fasa ut fossila bränslen, förbättra leveranssäkerheten och öka lönsamheten i fjärrvärmeaffären:

1. Pannbyte i Rya hetvattencentral. En större träpelletseldad anläggning som har ersatts och uppgraderats på grund av ålder. Anläggningen är under övertagande och kommer sänka produktionskostnaderna vid kallt väder.
2. Ny överföringsledning till Mölndal Energis produktionsanläggning Riskulla. Möjliggör att förnybar värme till lägre produktionskostnad kan transiteras till sydvästra Göteborg där en expansiv stadsutveckling pågår. Ledningen driftsattes i november 2023.
3. Ny biopanna vid Rya kraftvärmeverk. Pannan leder till att produktionskostnaderna för fjärrvärmeminskar kraftigt. Planerad driftstart vid årsskiftet 2025/2026.
4. Ny träpelletspanna på Riskullaverket i Mölndal. Möjliggör ytterligare värmeleveranser till södra Göteborg vid kallt väder. Planerad driftstart under början av 2026.
5. Successiv förnyelse av Rya värmepumpar som har uppnått sin tekniska livslängd. Uppgraderingarna sker med koordinering mot de förändringar som nu görs för att kunna leverera tekniskt kylvatten till NoVo:s batterifabrik vid Volvo Torslanda. Planerad driftstart under våren 2026.

Fram till det att anläggningsparken har uppgraderats genom ovanstående investeringar kommer marknads- och väderleksriskerna att vara fortsatt stora. Vid kallt väder med höga priser kommer det ekonomiska resultatet för verksamheten att bli svagt. Under den närmaste perioden krävs därmed ett extra fokus på underhåll av äldre anläggningar för att, där så är möjligt, förebygga kostsamma otillgängligheter. Även pris- och avtalssäkringar, som begränsar negativa ekonomiska konsekvenser vid höga marknadspriser, blir under perioden en extra viktig riskreducerande åtgärd som kan utvecklas ytterligare. Göteborg Energi arbetar också aktivt med att utveckla vår förmåga att planera för varierande behov av spets- och reservbränslen.

Verksamhetskostnader

För att sänka verksamhetskostnaderna utvecklas prioriteringen av aktiviteter. Det är extremt viktigt att tydliggöra vilka kostnader som affären kan bära och att i jämförelse med andra branschkollegor vara effektiva. Ett nytt strukturerat arbetssätt kring Asset Management, med en standardiserad modell för prioritering av anläggningarnas behov kopplat till riskbild, har nyligen införts. En successiv förnyring av anläggningsparken kommer också att öka förutsättningarna för att bibehålla en hög leveranssäkerhet med mer begränsade organisatoriska insatser. Vidare skall kostnader för utredningsprojekt som leder till nya

investeringar i högre omfattning investeringsföras, vilket i det korta perspektivet lyfter resultatet.

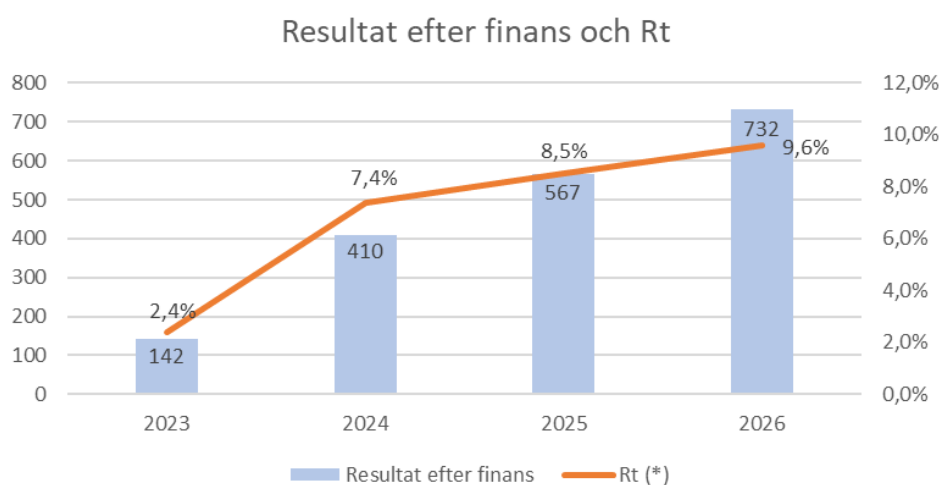
Fjärrvärmepris

Våra kunder önskar leveranssäker och prisvärd värme med ett lågt klimatavtryck. Att leverera detta är kärnan i affären. Balansen mellan dessa aspekter varierar mellan olika kundkategorier, där de som kommit längst är villiga att betala extra för lägre och på sikt negativa utsläpp. Strategin för prissättning innebär alltså en högre andel effektberoende prissättning och ett ökat fokus på effektivitetskomponenter.

Inom ramen för prisdialogen kommunicerar vi en prishöjningsstrategi där vi söker rätt nivå på lång sikt snarare än att parera för tillfälliga förändringar av vårt resultat. Göteborg Energis fjärrvärmepris följer en kostnadsbaserad prisändringsmodell. Då kostnadsökningarna nu pågått under en längre tid har prisökningstakten för fjärrvärmens höjts kraftigt jämfört med tidigare. De ökade kostnaderna för alternativen till fjärrvärme skapar också ett tydligt utrymme till höjda priser utan försämrade konkurrenskraft. Göteborg Energis pris står sig också bra jämfört med andra fjärrvärmebolag. Samtidigt behöver konkurrenskraften bevakas på lång sikt i förhållande till elpriser och tekniken för värmepumpar.

Framtid

Redan under kommande affärsplaneperiod 2024-2026 ser vi tydliga effekter av våra ansträngningar att återställa fjärrvärmens lönsamhet, förbättra klimatprestandan och öka leveranssäkerheten. Mot slutet av perioden bör fjärrvärmeverksamheten, givet en viss stabilisering av marknadsläget, återigen kunna uppvisa rimliga vinstnivåer. Se Figur 2.

Figur 2. Förväntad utveckling för resultat efter finans och räntabilitet, Rt. Rt är beräknat som rörelseresultat exkl finansiella kostnader i förhållande till genomsnittliga bokförda anläggningsvärden.

Redovisade nyinvesteringar i fjärrvärmeproduktionen, jämte löpande reinvesteringar i befintlig anläggningspark, gör att balansräkningen kommer att öka. Detta gör att Rt-måttet hålls tillbaka även om resultatnivåerna väntas öka till historiska höga nivåer.

Fjärrvärmens i Göteborg är helt avgörande för att nå Stadens klimatmål och för att klara av att tillhandahålla en tillräcklig kapacitet på det växande elnätet. Utan fjärrvärmens skulle Göteborg behöva cirka 900 MW ytterligare eleffekt när det är som kallast.

Under slutet av 2023 hoppas Göteborg Energi också kunna sluta ett nytt treårigt avtal med Svenska Kraftnät gällande mothandel av eleffekt. Vid tecknande av ett sådant avtal, så bär det

nationella elnätet en del av kostnaderna för lokal elproduktion vid Rya kraftvärmeverk, vilket således ger en resultatförbättring av fjärrvärmeaffären (där elproduktionen från kraftvärmen ingår). Ett nytt avtal med Svenska Kraftnät skulle också bidra positivt till den ansträngda effekten i Göteborgs lokala elnät.

De normalt sett stabila prisnivåerna på flis och pellets började, som tidigare nämnts, öka under slutet av år 2022 och effekterna syns tydligt i affärsplanen för både 2024 och 2025.

Bedömningen är sedan att de mycket höga priserna på biobränslen under 2026 kommer falla tillbaka mot mer normala prisnivåer. Driftsättningen av den nya bioångpannan i Rya ger dock, oaktat detta, en tydlig sänkning av produktionskostnaderna. Vinsten för år 2026 förväntas alltså stiga markant. Nyttan av bioångpannan i Rya är mångfasetterad och stabil även om fortsatt höga priser på biobränslen marginellt kan försämra fjärrvärmens konkurrenskraft gentemot andra uppvärmningsalternativ. Ett högre pris på bioråvara påverkar dock även elpriset på marginalen, vilket också belastar kundens alternativ till fjärrvärme.

Vidare information

Utveckling av fjärrvärmeverksamheten på längre sikt än affärsplaneperioden 2024-2026 avser Göteborg Energi redovisa senare i vinter i följande rapporter:

- Återrapportering till Stadshus AB av framåtriktad redovisning avseende verksamhet och ekonomi
- Återrapportering till kommunfullmäktige gällande återrapportering av status för Rosenlundsvärmeverkets utveckling
- Återrapportering till kommunfullmäktige gällande scenarioanalyser för fjärrvärmeproduktens omställning och framtida utveckling

Kommunikationsplan

Ingen kommunikation planeras för detta ärende.

Göteborg som ovan

Per-Anders Gustafsson